

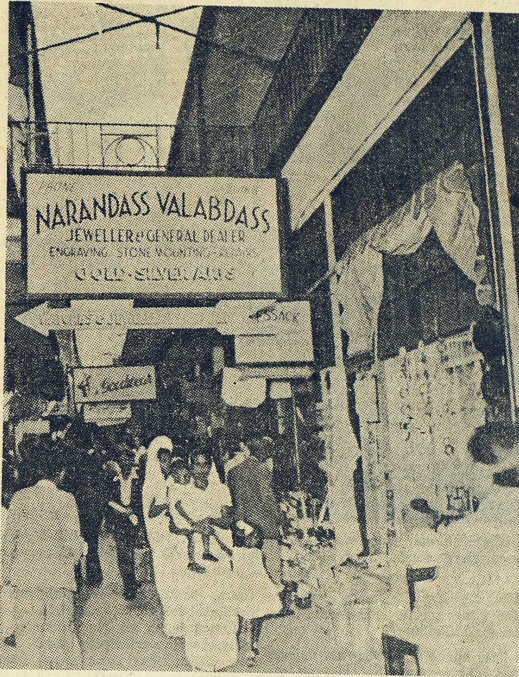
Herbert Tingsten:
Malans politik
ökar kampviljan
hos förtryckta

Det skärpta rasförtrycket är egentligen något bra; det gör motsättningarna medvetnare och förbereder den aktion som skall ge "Afrika åt afrikanerna" — så resonerar de negrer som gått längst i siff hat mot det vita väldet i Sydafrika. Det finns också en moderat riktning, som kräver likställighet men är villig till kompromisser och vill ha kvar de vita som uppfostrare och ledare. Den har hittills varit starkare, men, framhåller Herbert Tingsten på kultursidan, extremisterna vinner stadigt terräng. Likartat är förhållandet i de andra förföljda rasgrupperna, indierna och de "färgade"; och de meningsskiljaktigheter som rått de olika grupperna emellan trängs alltmer tillbaka av viljan till gemensamt motstånd mot regeringspolitiken.

Se sidan fyra, spalt tre

*De förtrycktas reaktioner
 mot det vita väldet i Sydafrika*

HUR DE SVARTA, den stora majoriteten av de förtryckta i Sydafrika, reagerar inför det vita väldet kan inte i detalj med någon säkerhet fastställas. Det finns inte möjlighet att klargöra saken genom val; organisationerna har alla en begränsad omfattning; det finns betydande grupper som är så totalt obildade att det inte är rimligt att tala om någon opinion. I den mån vittnesbörd finns, tyder de på ett utbrett missnöje, för att inte säga hat, särskilt bland de bildade och de i städerna boende, som mera direkt och oavbrutet får kännning av undertrycknings- och segregationspolitiken. Infödningarna har i parlamentet insatt vita, som verkat mot de hårda raslagarna, det av regeringen år 1936 tillsatta, femton år senare avskaffade infödningsrådet avgav eller sökte avge protester mot vad som skedde, de tidningar för svarta som finns är kritiska så långt de vågar vara det. Organisationen "Afrikanska nationella kongressen", som samlar det stora flertalet av de mera bildade — några tiotusental med en utbildning motsvarande studentexamen eller mera — och har starkt stöd inom den svarta industribefolkningen, kräver raslagarnas upphävande och allmän rösträtt för alla myndiga. Motpolen till denna organisation är "Bantuföreningen", rekryterad av regeringen, främst bland hövdingar och andra av den vita regimen beroende i reservaten, en stänuigt mindre grupp; denna organisation ställer sig positiv till tanken att det gamla stamsamhället och de gamla sedvänjorna skall bevaras — ungefär som de indiska furstar- na, vilka länge utgjorde den brittiska regimens värn mot självständighetskraven i Indien. Det paradoxala, men i koloniallän- d r

Indiska marknaden i Durban.

De skilda rasgrupperna i Sydafrikas provinser (i tusental)

	Alla	Vita	Infödda	Asiater	Färgade
Kap	4.568	962	2.546	18	1.040
Natal	2.486	290	1.845	317	34
Transvaal	5.023	1.264	3.025	52	82
Oranjefristaten	1.078	238	825	0	15

vanliga förhållandet är alltså att de kristna och av vit kultur berörda svarta (omkring 70 procent) inrymmer regimens motståndare, medan denna regim har ett stöd bland de från den "vita" synpunkten mest efterblivna. Av vikt är att språkfrågan inte i väsentlig grad hindrar enhetssträvandena bland de svarta; över hälften torde tala hjälplig engelska eller afrikaans, och de skilda stamspråken är så pass lika att en person som kan exempelvis zulu gör sig förstörd nästan överallt.

Hur är känslan bland de svarta som över huvud har någon uppfattning om problemet? Av samtal med ett antal bildade negrer och av upplysningar i andra hand fick jag intrycket att möjligheter till en uppgörelse utan våldsam konflikt ännu finns. De bildade svarta betraktar, hur mycket de än avskyr regimen, den vita kulturen som överlägsen; tanken på självstyrande negerområden avvisas inte bara därför att den är praktiskt ogenomförbar, utan

Dr J. S. Moroka, ordförande i Afrikanska nationella kongressen, under motståndskampanjen.

också därför att en återgång till det gamla, till något slags speciell bantukultur, ter sig som en tillbakagång, tekniskt och intellektuellt. Man kräver i princip omedelbar likställighet, men man är redo att kompromissa om de vita visar sig beredda till en successiv avveckling av förtrycket. Tanken att köra ut de vita ur Sydafrika är den moderata riktning främmande att de vita under lång tid skall tjänstgöra som uppfostrare och även ledare ter sig naturligt, även då alla föreställningar om något slags ärfilig underlägsenhet hos de svarta avvisas. Men det är självklart att den allt hänsynslösa vita politiken ökar extremisternas inflytande. Allt flera talar enligt dialektisk-kommunistisk jargong om att det skärpta rasförtrycket egentligen är bra; liberalerna och missionärerna är mellanmän, som nindrar motsättningen att växa

till öppen konflikt; det gäller att göra denna motsättning klarare och mera medveten och att därigenom förbereda den aktion som skall ge "Afrika åt afrikanerna". Bland de svarta finns, kort sagt, hela den serie av nyanser som kännetecknat arbetarrörelsen före demokratiens genomförande ännu är det möjligt att den moderata riktningen, "socialdemokratn", blir den bestämmande.

Av det sagda följer att man tänker olika även i fråga om medlen. De återhållsamma hoppas att de vita skall gå med på eftergifter under tryck och hot. De extrema tänker på strejker, demonstrationer, en verklig revolution eller ett gerillakrig i Mau Mau-stil. Det märkligaste som hittills skett är den passiva motståndsrörelsen år 1952, då tiotusenden protesterade mot raslagarna genom att överträda skilda föreskrifter, genom att sätta sig på bänkar reserverade för vita, gå

in genom "vita" ingångar o. s. v. I det hela skedde aktionen, som samlade även er de vita, i lugn och ordning, men den vita polisen ingrep med största energi; några positiva resultat nåddes inte, lagarna blev tvärtom skärpta, och 8.000 personer lömdes till fängelse. Det blev än en gång tydligt att de vita i en brutal repression ser politikens kungslinje, och förbittringen bland de förtryckta steg i hela Sydafrika.

Indierna, koncentrerade till Natal, är den av de undertryckta rasgrupperna som bland de vita härskarna omtalas med den största illviljan. De härstammar övervägande från arbetare som på 1860-talet införskrevs från Indien för att tjäna på de stora sockerplantagerna kring Durban. Men de har bevarat sina religioner och mycket av sina indiska traditioner; hos dem finner man, i motsats till hos svarta och färgade, ingen spontan underlägsenhetskänsla, ingen önskan till omvandling efter vitt mönster. Här till kommer att en del av indierna, visserligen en mycket liten del, blivit en bildad och väl-

stående överklass, som framför allt inom detaljhandeln öppnat konkurrens med de vita. Därför talas det ofta om indierna på samma sätt som om judarna bland antisemiter, de anses förslagna, vinningslystna och ohederliga; i föreställningarna om dem ingår inte ett uns av den tro på "den gode vilden" som gärna smyger sig in bland fördomarna om de svarta. Och slutligen: indierna erbjuder särskilda svårigheter, därför att de har stamfränder på andra sidan havet, som tagit sig an deras sak. Genom hänvändelserna till Förenta nationerna har uppmärksamheten fäst speciellt på denna rasgrupps problem, och indierna har av de vita kommit att betraktas som representanter för främmande och fiendliga nationer. Frukten för att ett framtida starkt och expansionslystet Indien skall tvinga fram en ändring — ja, enligt många söka erövra delar av Syd- och Östafrika — ingår i det sydafrikanska framtidsperspektivet.

Den indiska frågan har man sedan årtionden sökt lösa på det enklaste tänkbara sättet: genom att skicka "hem" indierna. Fria resor och andra fördelar har erbjudits av staten. Men endast något tiotusental av de enligt senaste beräkningar 400.000 indierna har begagnat sig av dessa möjligheter. På min vid samtal med indier ständigt ställda fråga om orsaken till detta svaras att man känner sig som sydafrikaner och föredrar att stanna trots alla förföljelser; flertalet har bott i Sydafrika i två eller tre generationer, 90 procent är födda där; de som rest hem på försök finner sig vara främlingar i det gamla hemlandet. Då man väddat till Indien och Pakistan om hjälp är det utslutande i syfte att förbättra sin och de andra icke vita rasgruppernas läge i Sydafrika.

Oppositionen mot den bestående regimen är stark inom alla indiska grupper. Det finns nyanser och inre motsättningar, mellan muhammedaner (en sjundedel) och hinduer, mellan den burgna minoriteten och det fattiga flertalet, mellan dem som vill påverka de vita i samarbete (Indian Organization) och dem som mera räknar på protest- och demonstrationspolitik (Indian Congress). En länsla av fiendskap har länge funnits mellan indierna och de svarta, senast på ett ohyggligt sätt markerad vid de stora upploppen och plundringarna i Durban 1949. Det inns intet tvivel om att vita, inte minst med indierna tävlande småhandlare, underblåst denna fiendskap, även om de indiska beskyllningarna mot myndigheterna för att provocera oroligheter är överdrivna eller grundlösa. Under de senaste åren har på grund av förtryckets skärpning ett närmande ägt rum. Afrikanska kongressen och Indiska kongressen — den största or-

ganisationen bland indierna — har haft gemensamma möten och tillsammans krävt raslagarnas upphävande och politiska rättigheter. Motståndskampanjen organiserades av indier och svarta i förening; man följde det mönster som mahatma Gandhi för femtio år sedan utformade i Sydafrika och därefter med sådan framgång använde i Indien, och till rörelsens ledare hörde Gandhis son, advokat och framstående medlem av Indiska kongressen.

De färgade har intill senaste tid brukat betraktas som de vitas bundsförvanter. Kapprovinsen, där det stora flertalet av dem bor, har varit liberalare än de andra

Dr G. M. Naiken, ordförande i Indiska kongressen, blomsterbyllas efter en resa i Indien.

provinserna, de färgade har visserligen socialt och ekonomiskt bildat en lägre klass, men segregationen har inte varit genomförd i detalj, och vissa politiska rättigheter har funnits; tendensen har varit att se upp till de vita och se ned på de färgade. De senaste åren har den officiella politiken blivit hårdare (lagarna mot giftermål och andra förbindelser mellan vita och färgade, försöket att beröva de färgade rösträtten, skärpningen av segregationen), och till detta kommer en allt mera medveten strävan hos de vita att hålla den färgade befolkningen

kvar i underordnade positioner inom näringslivet. Följden har blivit att även denna rasgrupp, vars genomsnittliga bildning är ofantligt mycket högre än de svartas, nära nog kompakt drivits över i kritik och opposition. En relativt moderat organisation — Coloured People's National Union — söker ännu vinna förbättringar genom samarbete med myndigheterna, medan den nyligen bildade People's Convention går på samma linjer som Afrikanska kongressen. Intervjuer med ledarna inom de båda organisationerna gav mig den bestämda övertygelsen att viljan till en uppgö-

relse av kompromisskaraktär ännu är stark, men att förbittringen växer dag för dag genom regeringens åtgärder.

Parollen söndra och härska följs inte längre av den vita nationalismen; man tror sig vara stark nog att i stället välja det totala och onyanserade behärskandets program. Därmed pressas de undertryckta samman, och en enig front mot de vitas välde framträder för första gången som ett perspektiv i sydafrikansk politik.

HERBERT TINGSTEN